

Основи правових знань для економістів

Навчальний посібник складено таким чином, щоб майбутній фахівець-економіст адекватно орієнтувався у правовому просторі: знав основи трудового, податкового, бюджетного, фінансового права та законодавства; брав участь в адміністративно-правових відносинах, добре орієнтувався у системі органів державної виконавчої влади як у суб'єктах публічного адміністрування; грамотно вибудовував цивільно-правові відносини та засвоїв особливості їх нормативно-правового регулювання; опанував підстави та види юридичної відповідальності та способи захисту порушених прав.

Видання відповідає робочій програмі навчальної дисципліни «Основи правових знань» для здобувачів спеціальності «Економіка».

Навчальний посібник призначений для студентів економічних і юридичних спеціальностей, аспірантів, практикуючих економістів, юристів та всіх тих, хто цікавиться питаннями юридичного супроводу практичної діяльності в сфері економіки.

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ІРИНА ОЗЕРНА, ОЛЬГА ПУГАЧЕНКО

ОСНОВИ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ ДЛЯ ЕКОНОМІСТІВ

Навчальний посібник

Київ • Алерта • 2024

УДК 34.330(477)(075)
О46

Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 8 від 28 грудня 2023 року)

Рецензенти:

ГУЦАЛЮК Олексій Миколайович – проректор з науково-педагогічної діяльності ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова», доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України;

СОРОКА Лариса Володимирівна – завідувач відділу аспірантури і докторантури Науково-дослідного інституту публічного права, доктор юридичних наук, професор;

ШИНКАРЬОВ Юрій Вікторович – завідувач кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, кандидат юридичних наук, доцент.

Автори:

ОЗЕРНА Ірина Вікторівна – завідувач кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету № 4 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПУГАЧЕНКО Ольга Борисівна – доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету; доцент кафедри господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки факультету № 4 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

Озерна І.В., Пугаченко О.Б.

О46 Основи правових знань для економістів: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2024. 314 с.

ISBN 978-617-566-819-1

Навчальний посібник складено таким чином, щоб майбутній фахівець-економіст адекватно орієнтувався у правовому просторі: знав основи трудового, податкового, бюджетного, фінансового права та законодавства; брав участь в адміністративно-правових відносинах, добре орієнтувався у системі органів державної виконавчої влади як у суб'єктах публічного адміністрування; грамотно вибудовував цивільно-правові відносини та засвоїв особливості їх нормативно-правового регулювання; опанував підстави та види юридичної відповідальності та способи захисту порушених прав.

Видання відповідає робочій програмі навчальної дисципліни «Основи правових знань» для здобувачів спеціальності «Економіка».

Навчальний посібник призначений для студентів економічних і юридичних спеціальностей, аспірантів, практикуючих економістів, юристів та всіх тих, хто цікавиться питаннями юридичного супроводу практичної діяльності в сфері економіки.

УДК 34.330(477)(075)

© Озерна Ірина, Пугаченко Ольга, 2024

© Донецький державний університет
внутрішніх справ

© Видавництво «Алерта», 2024

ISBN 978-617-566-819-1

ЗМІСТ

Передмова	7
------------------------	---

РОЗДІЛ 1. ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1.1. Поняття, види і функції фінансів та структура фінансової системи України	11
1.2. Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини ...	16
1.3. Фінансове законодавство України	21
1.4. Державний нагляд та фінансовий контроль у сфері фінансово-економічних відносин	23
<i>Питання для самоконтролю</i>	30
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	31
<i>Тематика рефератів</i>	33
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	33

РОЗДІЛ 2. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКИ

2.1. Економіка як об'єкт публічного адміністрування.....	37
2.2. Система органів виконавчої влади держави.....	43
2.3. Суб'єкти публічного адміністрування у сфері економіки...51	
<i>Питання для самоконтролю</i>	58
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	59
<i>Тематика рефератів</i>	60
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	61

РОЗДІЛ 3. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ

3.1. Фінанси як об'єкт публічного адміністрування.....	65
3.2. Суб'єкти публічного адміністрування у сфері фінансів ..	67
3.3. Адміністративні послуги у сфері економіки і фінансів ...	75

<i>Питання для самоконтролю</i>	77
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	77
<i>Тематика рефератів</i>	79
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	80

РОЗДІЛ 4. ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО ПРАВА

4.1. Поняття бюджету та його значення для функціонування держави й органів місцевого самоврядування	86
4.2. Бюджетне право: суть, предмет, бюджетно-правові норми та відносини	90
4.3. Поняття, структура та принципи бюджетної системи України	92
4.4. Складові частини бюджету та бюджетна класифікація ...	96
4.5. Бюджетний процес в Україні	103
<i>Питання для самоконтролю</i>	108
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	109
<i>Тематика рефератів</i>	111
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	111

РОЗДІЛ 5. ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ПРАВА

5.1. Теоретичні засади податкового права	117
5.2. Джерела податкового права та принципи податкового законодавства	124
5.3. Поняття, функції, класифікація та правовий механізм податків	128
5.4. Податкова система України	133
5.5. Адміністрування податків і зборів	135
<i>Питання для самоконтролю</i>	153
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	153
<i>Тематика рефератів</i>	156
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	156

РОЗДІЛ 6. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА

6.1. Поняття, предмет, метод, принципи та джерела трудового права	160
6.2. Трудові правовідносини та їх учасники.....	162
6.3. Поняття колективного договору, порядок його укладання, зміст та контроль за виконанням	166
6.4. Трудовий договір: поняття, види, порядок укладання та припинення (розірвання), особливі умови і зміст	169
6.5. Робочий час та його облік	176
6.6. Поняття та види відпочинку	179
6.7. Організація оплати праці	184
<i>Питання для самоконтролю</i>	189
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	189
<i>Тематика рефератів</i>	193
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	194

РОЗДІЛ 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

7.1. Види господарської діяльності та місце в ній підприємництва	200
7.2. Особливості провадження та державне регулювання підприємницької діяльності	207
7.3. Законодавче визначення суб'єктів підприємницької діяльності	215
7.4. Правові засади державної реєстрації (припинення) юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань	231
<i>Питання для самоконтролю</i>	241
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	242
<i>Тематика рефератів</i>	244
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	245

РОЗДІЛ 8. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

8.1. Суть, ознаки та підстави юридичної відповідальності	250
8.2. Мета, функції та принципи юридичної відповідальності	256
8.3. Види юридичної відповідальності	259
<i>Питання для самоконтролю</i>	266
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	267
<i>Тематика рефератів</i>	269
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	270

РОЗДІЛ 9. ЗАХИСТ ПОРУШЕНИХ ПРАВ

9.1. Система судового захисту в Україні	275
9.2. Професійна правнича допомога	279
9.3. Представництво інтересів при захисті порушених прав	286
<i>Питання для самоконтролю</i>	292
<i>Завдання для самостійної роботи</i>	293
<i>Тематика рефератів</i>	294
<i>Тести для поточного контролю знань</i>	295
Список використаних джерел	298

Навчальне видання

ОЗЕРНА Ірина Вікторівна
ПУГАЧЕНКО Ольга Борисівна

ОСНОВИ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ ДЛЯ ЕКОНОМІСТІВ

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 26.02.2024 р. Формат 60 x 84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 18,25.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravoaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.

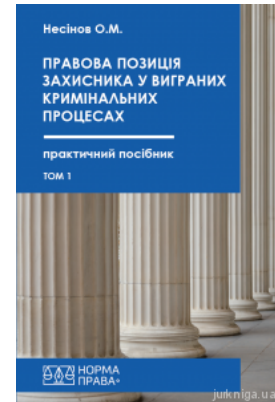
Книги, які можуть вас зацікавити

Досудове
розслідування та
судове провадження
щодо кримінальних
проступків у питаннях і
відповідях

Повідомлення про
підозру

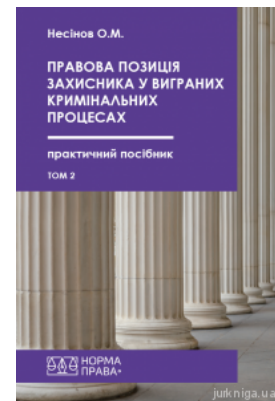
Правова позиція
захисника у виграних
кримінальних
процесах. Том 1

Недопустимі докази.
Видання друге

Наука розкриття
злочинів: Досвід
ізраїльського
криміналіста

Правова позиція
захисника у виграних
кримінальних процесах
у сфері обігу
наркотичних засобів,
психотропних речовин,
їх аналогів або
прекурсорів. Том 2

Перейти до галузі права
Фінансове право

[Перейти на сайт →](#)